

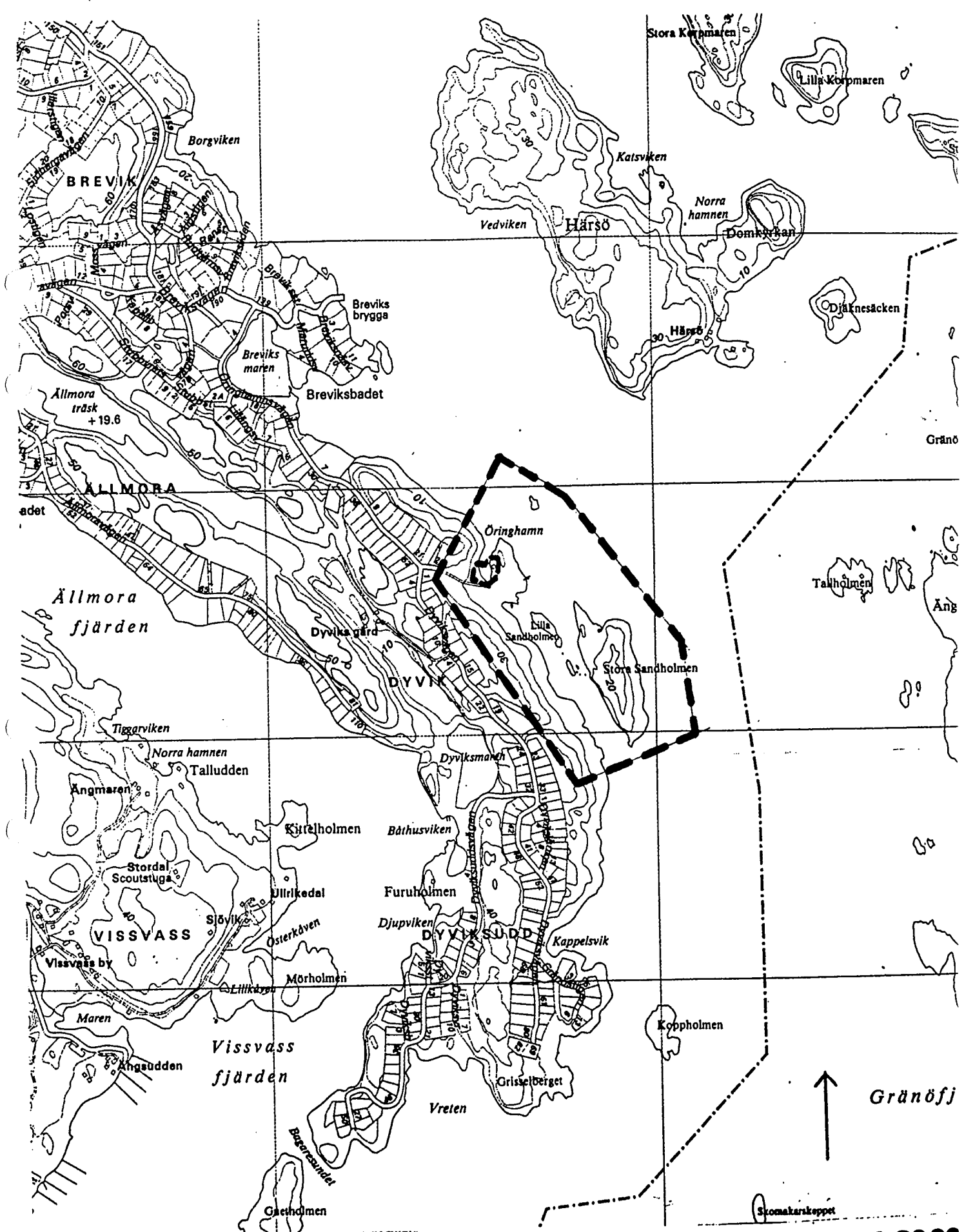
Sandholmarnas naturreservat

Grund för beslut samt föreskrifter

Kommunstyrelsen
Tyresö kommun
1995-05-30

Sandholmarnas naturreservat

--- Reservatsgräns

SKALA 1:2000

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Sandholmarnas naturreservat

Kommun: Tyresö

Läge: Ekonomiska kartan 10I 3j Tyresö-Brevik, topografiska kartan Stockholm SO.

Reservatet är beläget på Brevikshalvön, från Öringehamn i norr till ca trehundra meter söder om Stora Sandholmen. I väster är begränsningen tomtmarkerna vid Dyviksvägen och i öster vattnet utanför Stora Sandholmen.

Gräns: Innerkanten av den streckade linjen på bifogade karta (bilaga 1:1).

Fastigheter: Dyvik 1:16.

Markägare: Tyresö kommun

Area: Totalt ca 76 hektar, varav 30 hektar land och 46 hektar vatten.

Upplåtelser och avtal: Tyresö fiskevårdsförening har fiskerätten med nät inom fastigheten.

De privata tomterna Dyvik 1:307, 1:308 och 1:309 har rätt till in- och utfart via väg över Dyvik 1:16.

Naturvårdsförvaltare: Kultur- och fritidsnämnden, Tyresö kommun.

Naturreservatet ligger på Brevikshalvöns södra del och består av en fastlandsdel, Stora och Lilla Sandholmen samt ett vattenområde. Naturen i området är mest hållmarksterräng med tallskog som mest betydande inslag. På fastlandsdelen finns en smal bård av frisk blandskog i ett stråk nära stranden. Områdets naturvärde består främst i kustlandskapet och dess skönhet. Möjligheterna till bad och friluftsliv är rika med en barnvänlig sandstrand i områdets landdel samt ute på Stora Sandholmen. För övrigt är området rikt på badvänliga klippstränder. Besökare kan nå reservatet både från land och från havet.

Tidigare beslut

Länsstyrelsen beslutade den 5 mars 1993 att ge kommunstyrelsen i Tyresö kommun delegation för inrättande av naturreservatet Sandholmarna.

Grund för beslutet

Området utgör ett exempel på ett relativt orört skärgårdslandskap i en del av Stockholms skärgård som är hårt exploaterad och är beläget inom ett större område som utgör riksintresse enligt 3 kapitlet i lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser (NRL). Området bör förbli orört och ostört med hänsyn till områdets natur- och kulturvärden.

Inrättande av naturreservat för området är förenligt med NRL samt med Tyresö kommuns översiktsplan (1990).

Kommunstyrelsens beslut

Med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822) förklarar kommunstyrelsen i Tyresö kommun det område (Dyvik 1:16) som markerats på bifogade karta som naturreservat.

Upprättat förslag till nya föreskrifter och skötselplan för Sandholmarnas naturreservat fastställs.

Till naturvårdsförvaltare utses kultur- och fritidsnämnden.

Uppdrag till miljö- och hälsoskyddskontoret att i enlighet med bestämmelserna i 28b §, 2 st naturvårdsförordningen kungöra beslut om reservatet, reservatsföreskrifterna och skötselplan.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara och vårda värdefull skärgårdsnatur. Reservatets betydelse för friluftslivet och naturvården skall tillvaratas.

Ändamålet skall tryggas genom att vattenområdet samt håll- och skogsmarkerna skyddas mot förslitning och nedskräpning. De öppna partierna vid entrén hålls öppna medan skogsmarken tillåts i huvudsak att utvecklas fritt. Området skall bevaras obebyggt och fritt från anläggningar förutom sjöbod, två bryggor, sandstrand samt bod med toalett och sopmajor. Möjlighet ges att anlägga eldplats i anslutning till bryggorna.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar kommunstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (1964:822) samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom reservatet.

- A Föreskrifter med stöd av 8§ naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi eller innehåll som att gräva spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
2. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel,
3. anordna campingplats, tältplats eller liknande,

4. uppföra helt ny byggnad, brygga eller annan anläggning såväl inom mark- som vattenområde,
5. avverka träd eller buskar eller utföra andra skogliga åtgärder med undantag för vårdinsatser enligt bifogad fastställd skötselplan,
6. anlägga väg, stig eller parkeringsplats,
7. använda kemiska bekämpningsmedel, konst- eller stallgödsel,
8. plantera ut växt- eller djurarter som är främmande för svensk natur,
9. bedriva jakt förutom skyddsjakt av kanadagås, mink och rådjur,
10. göra ingrepp såsom hantering av oljor och använda andra förorenande ämnen som leder till förorening av yt- eller grundvatten.

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot utförande av de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och andra innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser, uppsättning av informationsskyltar och övriga upplysnings-skyltar,
2. skötselåtgärder får företas inom området för att bibehålla områdets karaktär såsom att hålla gångvägar och stigar öppna enligt vad som framgår av skötselplanen.
3. utförande och underhåll av anläggningar för allmänhetens friluftsliv såsom transport för sopmajor och toaletter, underhåll av parkeringsplats, anlagd badplats samt bryggor och sjöbod.

C Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen
om vad allmänheten har att iaktta inom
reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och
författningar är det förbjudet att:

1. Skada eller förstöra fast naturföremål eller
ytbildning genom att borra, rista, spränga
eller måla,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada
levande eller döda träd och buskar samt att
skada vegetationen i övrigt genom att gräva
upp växter som mossor, lavar, örter och ris.
3. störa djurlivet (t ex genom att klättra i
boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar,
kräl- och groddjur),
4. medföra hund eller katt som inte är kopplad,
5. tälta längre än ett dygn,
6. förtöja eller förankra båt mer än ett dygn,
7. förtöja eller förankra båt i viken söder om
Öringhamn,
8. ställa upp husvagn,
9. bedriva organiserad lägerverksamhet utan
samråd med naturvårdsförvaltaren,
10. göra upp öppen eld på annan plats än de som är
anvisade,
11. på störande sätt använda radio, tv,
musikinstrument och liknande anläggningar,
12. rida,
13. framföra cykel eller motordrivet fordon,
14. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller
därmed jämförlig anordning.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen.

1. Kommunstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogade skötselplan (bilaga 2).
2. Naturvårdsförvaltare skall vara kultur- och fritidsnämnden. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Reservatsföreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen enligt uppgift på den utkom från trycket i länets författnings-samling.

Besvärshänvisning

Beslutet får överklagas hos länsstyrelsen. Hur man överklagar framgår av bilaga.

SKÖTSELPLAN FÖR SANDHOLMARNAS NATURRESERVAT

TYRESÖ KOMMUN
Miljö- och hälsoskyddskontoret

1995-05-24

Naturvårdsförvaltare är kultur- och fritidsnämnden i Tyresö kommun.

Planen är fastställd den 30 maj 1995 av kommunstyrelsen i Tyresö efter delegationsbeslut av Länsstyrelsen i Stockholms län 5 mars 1993.

Fastställelsen omfattar inte någon ekonomisk utredning.

Bilaga 2:1 Skötselplanekarta
Bilaga 2:2 Dokumentationsblankett

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ORIENTERINGSKARTA
FÖRORD

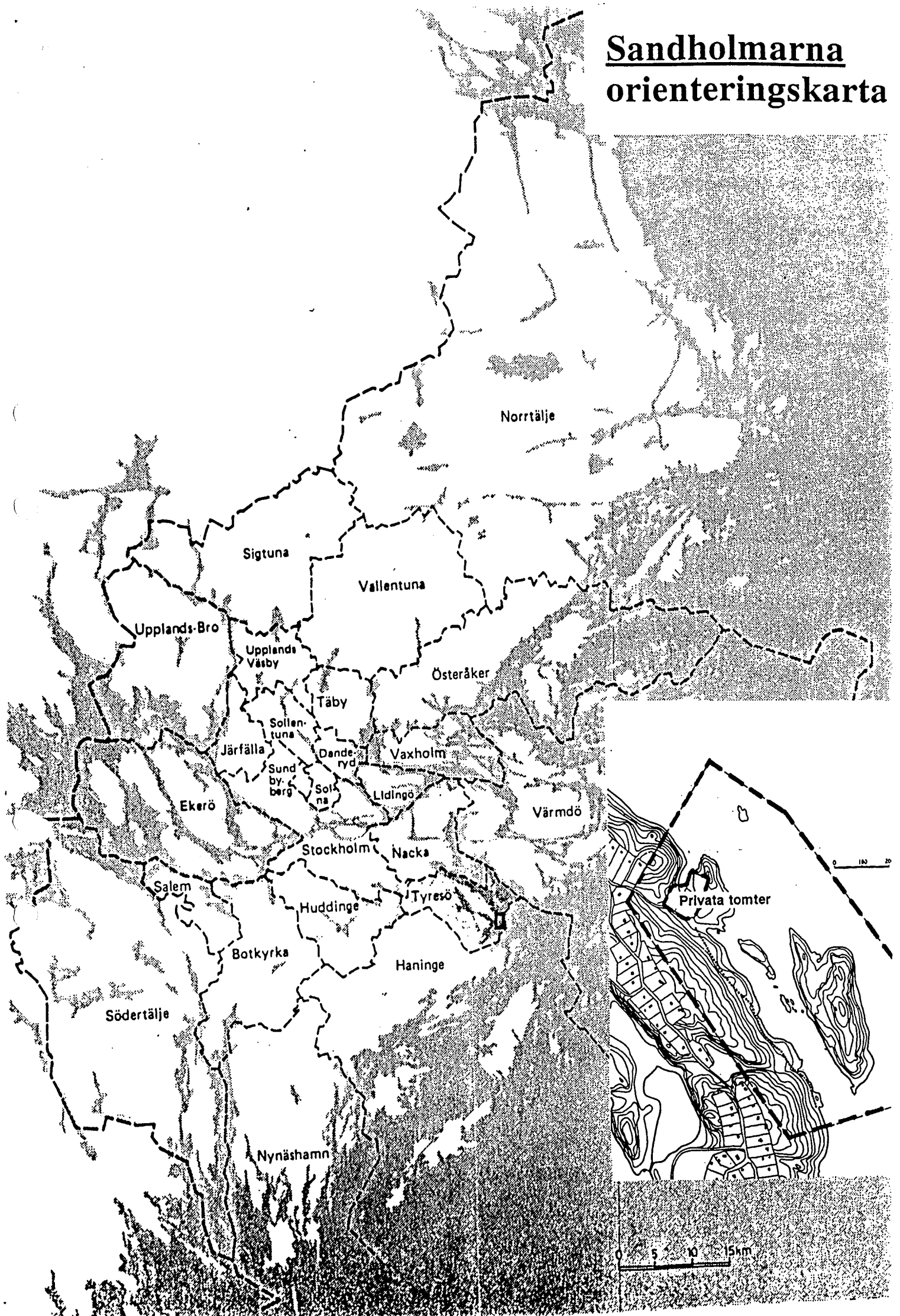
I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 ADMINISTRATIVA DATA
- 2 GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Tillgänglighet
 - 3.3 Slitage och störningskänslighet
 - 3.4 Anordningar för friluftslivet
 - 3.5 Sakägoförhållanden
 - 3.6 Byggnader

II PLANDEL

- 1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
 - 1.1 Övergripande målsättning
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.3 Skötselområden
- 2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV
 - 2.1 Övergripande målsättning
 - 2.2 Generella riktlinjer och åtgärder
- 3 TILLSYN
- 4 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER
- 5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN
- 6 BILAGOR
 - 2:1 Karta över naturreservatet
 - 2:2 Dokumentation av utförda åtgärder

Sandholmarna orienteringskarta

1 ALLMÄN BESKRIVNING

1. FÖRORD

Målsättningen med denna skötselplan är att ge naturvårdsförvaltaren direktiv om hur bevarandet av Sandholmarnas naturreservats skärgårdsnatur som är av intresse för naturvården och friluftslivet, bäst ska ske .

Skötselplanens mål och inriktning är långsiktig, medan åtgärdsförslagen är för de närmaste 10 åren. Till nästa 10 årsperiod får åtgärdsförslagen uppdateras och omprövas.

Skötselplanen är uppdelad på en allmän beskrivning och en plandel som anger den framtida skötseln och dispositionen av reservatet.

Viktiga underlagsmaterial till skötselplanen är:

- * Lars-Gunnar Bråvander & My Laurell: Naturinventering Tyresö kommun 1981. Miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- * Ulf Johansson: muntlig information vad gäller flora och fauna. Tyresö miljövårdsförening (SNF).
- * Stadsbyggnadskontoret: Översiktsplan för Tyresö kommun 1990.
- * Miljö- och hälsoskyddsnämnden: infrarödkänsliga flygbilder över Tyresö kommun (1985).
- * Stadsingenjörskontoret: kartunderlag.

Skötselplanen har utarbetats av Göran Eriksson, miljö- och hälsoskyddskontoret.

A

ALLMÄN BESKRIVNING

1

ADMINISTRATIVA DATA

Namn: Sandholmarnas naturreservat

Beslutsdatum: 1993-03-05 delegation från Lst, Beslut i kommunstyrelsen, kommun 1995-05-30.

Kommun: Tyresö

Fastighet: Dyvik 1:16

Läge: Ekonomiska kartan 10I 3j Tyresö-Brevik, topografiska kartan Stockholm SO.

Reservatet är beläget på Brevikshalvön, från Öringehamn i norr till ca trehundra meter söder om Stora Sandholmen. I väster är begränsningen tomtmarkerna vid Dyviksvägen och i öster vattnet utanför Stora Sandholmen.

Area: Totalt ca 76 hektar, varav 30 hektar land och 46 hektar vatten.

Markägare: Tyresö kommun

Upplåtelser och avtal: Tyresö fiskevårdsförening har fiskerätten med nät inom fastigheten.

Naturvårdsförvaltare: Kultur- och fritidsnämnden i Tyresö kommun.

För den löpande tillsynen ansvarar kultur- och fritidskontoret. Tillsyn av att skötselplanen följs och revidering av densamma åligger miljö- och hälsoskyddsnämnden.

2 GRUND FÖR BESLUT OCH FÖRESKRIFTER

Området är avsatt som naturreservat och föreskrifter samt skötselplan fastställd genom beslut i kommunstyrelsen den 30 maj 1995, § xxx efter delegationsbeslut av länsstyrelsen av den 5 mars 1993.

Området är ett av de sista kvarvarande större obebyggda markområdena med strandkontakt på hela Brevikshalvön. Området är av stort intresse bl a för friluftsbad i skärgårdsnatur och som utflyktsmål för främst tyresöborna.

Syftet med reservatet är att bevara värdefull, oexploaterad skärgårdsnatur, att ge allmänheten möjlighet till rekreation och friluftsliv samt att skydda området mot förslitning.

Se vidare kommunstyrelsens beslut.

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Geologin i området utmärks av sura gnejser, överlagrad i dalgångarna av moig morän och lera. Topografin är den gängse i Tyresös kustnära områden, med skarpa branter och låglänta partier därimellan.

Området är till stor del bevuxet med hållmarkstallskog. Från parkeringen vid Öringhamnsvägen leder en väg ned i reservatet. Området ned till Öringhamn består av ett glest bestånd av tall- och granskog i mogen ålder. Nyligen har området gallrats och delvis slutavverkats.

Ett strandnära stråk söderut från näset är bevuxet med frisk skog av gran och tall med inslag av björk, al, vildapel och måbär. Längre upp på branterna mot väster övergår skogen till hållmarkstyp. Lågor och övrig död ved finns rikligt, vilket ökar detta delområdes karaktär av orörd natur. Tall dominerar området med inslag av gran och en.

Söder om det låglänta, frodigare stråket nere vid Öringhamns södra del, är ett område bevuxet med hållmarkstallskog uppe på branterna i väster. I de låglänta partierna ned mot stranden finns mer frodig gran- och tallskog med inslag av rönn, al, ek, björk och en. Kala klippor utgör oftast kontakten mot havet.

Öarna, Stora och Lilla Sandholmen, är delvis bevuxna med hållmarkstallskog med inslag av björk och en. De obevuxna delarna består av kala klippor. Sundet mellan Stora Sandholmen och fastlandet är grunt, grynnor och sandrevlar förekommer.

Området norr om Öringhamn är starkt kuperat och bevuxet med hållmarkstallskog. Området i Öringhamns inre del är tomtmark och innefattas inte av denna beskrivning (se bilaga 2:1).

Vid Öringhamn finns rester av tidigare jordbruk i form av rester av ängsmarker och torrbackar. Här växer fortfarande en del ängsblomster och kulturbetingade växter som krikon, syren, björnbär och kaprifol.

Det högre djurlivet i området kännetecknas av rådjur, hare, mård och mink men även älg, hermelin och vessla förekommer tidvis i området.

3.2 Tillgänglighet

Reservatet kan nås med bil från Breviksvägen och Öringhamnsvägen där parkering finnes, eller med buss till Brevik, och en 1,5 kilometer lång promenad. Bussar utgår från Gullmarsplan via Tyresö centrum. Reservatet är även tillgängligt med båt. En brygga för tillfällig angöring finns öster om den lilla badviken söder om Öringhamn. Ankringsmöjligheter finns även vid öarna.

3.3 Slitage- och störningskänslighet

Besöksströmmen leds in i området via befintlig gångväg. Området från parkeringen ned till den lilla badviken söder om Öringhamn är slitagekänsligt och bör ha regelbunden tillsyn. Hällmarkerna är mycket slitagekänsliga, men på grund av deras otillgänglighet bör slitage på dessa bli av mindre omfattning.

3.4 Anordningar för friluftslivet

Vid reservatets entré vid Öringhamnsvägen finns en parkering med reservatsinformation. I anslutning till parkeringen finns toalett och soptunnor. Roddbåtar kan hyras av fiskevårdsföreningen. Vid den lilla badviken söder om Öringhamn finns en liten barnvänlig badstrand. En grillplats kan bli aktuell att iordningställa vid klipporna söder om Öringhamn.

3.5 Sakägoförhållanden

Fiskerätten med nät inom reservatet är upplåten till Tyresö fiskevårdsförening och allmänheten har tillträde till handfiske.

3.6 Byggnader

Inom reservatet finns, ute vid klipporna söder om Öringhamn, en mindre bod för förvaring av materiel, intill båtbyggnad samt en friggebod vid parkeringen med sopmajor och toalett.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARKEN OCH VATTEN

1.1 Övergripande målsättning

Fastigheten ska skötas och disponeras på ett sådant sätt att naturtyperna i området bibehålles och att den fina strövmiljön hålls intakt. Härvid ska även viltvårdsaspekter beaktas.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder av skogsmarken

Hävd av skogsmarken

Skogs- och hållmarksområden skall bevaras opåverkade från skogsbruk. Endast mindre röjningar längs stigar och vid friluftsanläggningar får ske i övrigt enligt skötselplanen. Hävden av skogen skall syfta till att bibehålla variationsrika och olikåldriga skogsbestånd och för besökare ge god framkomlighet till fots.

Träd och buskar av stor betydelse för djurlivets skydd och föda skall bevaras - exempel på detta är: boträd, fruktbärande buskar, lövträdsbuskage, åldriga eller döda lövträd, solitärer. Lövinblandningen i skogen skall bibehållas.

Virkestransporter vid röjning av gångstråk och friluftsanläggningar skall ske på ett sådant sätt och under lämplig väderlek att skador på mark och växter undviks.

Jakt

Skyddsjakt är tillåten på kanadagäss, mink och rådjur.

Fiske

Fisket regleras inte i föreskrifterna. Fiske kan därför enligt gällande regler bedrivas av fiskerättsinnehavare och av allmänheten med rörliga handredskap.

Vattenområdet

Enligt föreskrifterna får inga nya anordningar utföras inom reservatets vattenområde.

1.3 Skötselområden

Marken har indelats i skötselområden, vilka framgår av karta, bilaga 3. Varje skötselområde beskrivs kortfattat här nedan. Skötselförslagen gäller i första hand den kommande tioårsperioden.

Område 1	ca 1 ha	Beskrivning: Hällmarksskog. Åtgärd: Ingen åtgärd aktuell.
Område 2	ca 2 ha	Beskrivning: Gallrat jämnåldrigt tall- och granskogsbestånd, visst inslag av björk. Ett dike löper längs vägens östra sida. Åtgärd: Ingen åtgärd aktuell.
Område 3	ca 0.6 ha	Beskrivning: Öppen mark med en klunga med björkar samt en anlagd badplats. Åtgärd: Ingen åtgärd aktuell.
Område 4	ca 9 ha	Beskrivning: Hällmarkstallskog. Åtgärd: Ingen åtgärd aktuell.
Område 5	ca 5 ha	Beskrivning: Gran- och tallskog i ett smalt område i riktning NV-SO, med inslag av ek, björk, en, rönn och al. Bitvis finns det ett stort hällmarksinslag inom området. Åtgärd: Ingen åtgärd aktuell under skötselperioden. Får utvecklas fritt. Stigen som löper genom området skall hållas öppen och nedfallna träd flyttas från stigen.
Område 6	ca 42 ha varav land ca 11 ha	Beskrivning: Klippöar, de större med tät hällmarkstallskog. Kustvatten. Åtgärd:

2 ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att ge allmänheten tillträde till vacker kustnatur och möjlighet till friluftsliv och rekreation i närmiljö. Anläggningar för friluftslivet ska smälta in i miljön och endast underlätta allmänhetens tillträde till reservatet.

2.2 Generella riktlinjer och åtgärder.

Tillgänglighet.

Parkeringsplats med entrétavla, toalett och sopmaja och stigar i området ska underhållas kontinuerligt.

Gångvägar.

En väg leder ned till badviken söder om Öringhamn och en gångstig leder vidare ned till reservatets södra fastlandsdel. Inom reservatet är gäster välkomna till fots eller med båt. Motorfordon samt cykelåkning etc är förbjuden.

Friluftsanordningar.

Platser lämpliga för bad finns i området söder om Öringhamn och på Stora Sandholmens östra sida. Grillplats kan vid behov iordningställas vid viken söder om Öringhamn. Vid badviken finns brygga för båtuthyrning.

Ankring.

Inom området är ankring eller förtöjning tillåten ett dygn.

Camping.

Tältning och jämförbar verksamhet är tillåten ett dygn inom reservatet. Öppen eld för matlagning får ske endast vid iordningställda anordningar. Endast egen medtagen ved får användas.

Renhållning.

Sophämtning och markstädning sköts av Tyresö kommun. Sopbehållare finns uppställd vid entrén och vid stranden. Toalett finns i anslutning till entrén.

Information.

Områdesinformation finns vid entré.

Utmärkning av reservatets gränser.

Utmärkning av reservatets gränser ombesörjs av Tyresö kommun.

3 NATURVÅRDSFÖRVALTNING

Naturvårdsförvaltaren är kultur- och fritidsnämnden samt att samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden sker vid skötselinsatser. Kultur- och fritidskontoret samordnar åtgärder i reservatet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bevakar frågor rörande skötselplanen. Naturvårdsförvaltaren ska utse en tillsyningsman för naturreservatet.

4 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren ska tillse att utförda åtgärder inom reservatet noteras av tillsynsmannen på en med skötselplanen bilagd blankett: "Dokumentation av utförda åtgärder - Sandholmarnas naturreservat", bilaga 2:2. Här anges aktuellt skötselområde, datum, åtgärd, effekt av åtgärd m m av intresse för reservatet. Årligen sammanställs uppgifterna som tjänar som underlag för eventuell kommande förändring i skötselplanen.

5 FINANSIERING

Kultur- och fritidsnämnden svarar för kostnader som uppstår vid naturreservatets skötsel.

SANDHOLMARNAS NR

TYRESÖ KOMMUN

SKÖTSELOMRÅDEN

